

Věc C-456/21

**Shrnutí žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podle čl. 98 odst. 1
jednacího řádu Soudního dvora****Datum doručení:**

23. července 2021

Předkládající soud: Rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch
(Nizozemsko)**Datum předkládacího rozhodnutí:**

23. července 2021

Žalobkyně:

E

F

Žalovaný:

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

Předmět původního řízení

Původní řízení se týká sporu mezi E a F (dále jen „žalobkyně“) a Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (státní tajemník pro spravedlnost a bezpečnost, Nizozemsko, dále jen „žalovaný“), který souvisí s odmítnutím žalovaného vyhovět žádostem žalobkyň o mezinárodní ochranu. Žalobkyně tvrdí, že si v důsledku svého dlouhodobého pobytu v Nizozemsku osvojily západní normy, hodnoty a chování a z tohoto důvodu potřebují ochranu.

Předmět a právní základ žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

Tato žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podle článku 267 SFEU se zaprvé týká výkladu článku 10 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou

ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (dále jen „kvalifikační směrnice“). V této souvislosti se jedná zejména o otázku, kdy lze státní příslušníky třetí země považovat za „příslušníky určité společenské vrstvy“ ve smyslu čl. 10 odst. 1 písm. d) kvalifikační směrnice. Zadržuje si předkládající soud klade otázky týkající se způsobu, jakým – a v jaké fázi řízení – musí být zjištěn a zvážen nejvlastnější zájem dítěte. V této souvislosti má předkládající soud rovněž pochybnosti, zda je s unijním právem slučitelná vnitrostátní praxe, podle které není v rámci následných žádostí o mezinárodní ochranu na rozdíl od toho, jak je tomu v prvním azylovém řízení, posuzováno, zda je pobyt třeba povolit z řádných důvodů.

Předběžné otázky

1. Musí být čl. 10 odst. 1 písm. d) kvalifikační směrnice vykládán v tom smyslu, že je třeba západní normy, hodnoty a chování, které si státní příslušníci třetí země osvojí díky svému pobytu na území některého členského státu během značné části fáze jejich života, ve které se utváří jejich identita, přičemž se plně zapojují do společenského života, považovat za společnou minulost, kterou nelze změnit, resp. za rysy identity, které jsou natolik zásadní, že od dotčených osob nelze požadovat, aby se jich zřekly?

2. V případě kladné odpovědi na první otázku, musí být státní příslušníci třetí země, kteří si – bez ohledu na příslušné důvody – díky faktickému pobytu na území některého členského státu během fáze jejich života, ve které se utváří jejich identita, osvojili obdobné západní normy a hodnoty, považováni za „příslušníky určité společenské vrstvy“ ve smyslu čl. 10 odst. 1 písm. d) kvalifikační směrnice? Musí být v této souvislosti otázka, zda se jedná o „určitou společenskou vrstvu, která má v dotyčné zemi odlišnou [identitu]“, posuzována z pohledu členského státu, nebo musí být tato podmínka ve spojení s čl. 10 odst. 2 kvalifikační směrnice vykládána v tom smyslu, že je rozhodující, že cizí státní příslušník může prokázat, že je v zemi původu považován za součást určité společenské vrstvy, resp. že jsou mu tam přinejmenším připisovány příslušné charakteristické rysy? Je požadavek, podle kterého může přijetí západního způsobu života odůvodnit přiznání postavení uprchlíka pouze v případě, že se toto přijetí západního způsobu života zakládá na náboženských nebo politických důvodech, slučitelný s článkem 10 kvalifikační směrnice ve spojení se zásadou nenavrácení a právem na azyl?

3. Je vnitrostátní právní praxe, podle které orgán, který má vydat rozhodnutí, v rámci posouzení žádostí o mezinárodní ochranu zvažuje nejvlastnější zájem dítěte, aniž ho nejprve (v každém řízení) přesně zjistí (resp. nechá zjistit), slučitelná s unijním právem, zejména s čl. 24 odst. 2 Listiny základních práv Evropské unie ([dále jen „Listina“]) ve spojení s čl. 51 odst. 1 Listiny? Je odpověď na tuto otázku odlišná, jestliže členský stát musí posoudit žádost o povolení pobytu z řádných důvodů a při rozhodnutí o této žádosti je třeba zohlednit nejvlastnější zájem dítěte?

4. Jakým způsobem a v jaké fázi posuzování žádosti o mezinárodní ochranu musí být ve světle čl. 24 odst. 2 Listiny zohledněn a zvážen nejvlastnější zájem dítěte, zejména újma, kterou nezletilý utrpěl v důsledku dlouhodobého faktického pobytu v členském státě? Je v této souvislosti relevantní, zda byl tento faktický pobyt oprávněný? Je při zvážení nejvlastnějšího zájmu dítěte v rámci tohoto posouzení relevantní, zda členský stát rozhodl o žádosti o mezinárodní ochranu ve lhůtách pro rozhodnutí stanovených unijním právem, zda nebyla splněna dříve uložená povinnost návratu a zda daný členský stát poté, co bylo vydáno rozhodnutí o navrácení, upustil od vyhoštění, v důsledku čehož mohl pokračovat faktický pobyt nezletilého v tomto členském státě?

5. Je vnitrostátní právní praxe, podle které je mezi prvními a následnými žádostmi o mezinárodní ochranu rozlišováno v tom smyslu, že u následných žádostí o mezinárodní ochranu se nezohledňují řádné důvody, ve světle článku 7 Listiny ve spojení s čl. 24 odst. 2 Listiny slučitelná s unijním právem?

Uváděná ustanovení unijního práva

- Článek 6, článek 10 a čl. 15 písm. b) kvalifikační směrnice
- Článek 7, čl. 24 odst. 2 a čl. 51 odst. 1 Listiny

Stručný popis skutkového stavu a původního řízení

- 1 Žalobkyně jsou součástí rodiny, která má sedm členů. V červnu 2012 spolu se svým otcem, svou matkou, starší sestrou, starším bratrem a mladším bratrem opustily zemi svého původu, Afghánistán, a po pobytu v Íránu, který trval déle než tři roky, dne 1. října 2015 společně přicestovaly do Nizozemska. První žalobkyni bylo při příchodu do Nizozemska 11,5 roku, druhé žalobkyni 10,5 roku. V době konání soudního jednání činila doba nepřetržitého pobytu žalobkyň v Nizozemsku 5 let a 8,5 měsíce, takže jsou obě ještě nezletilé.
- 2 Žalobkyně a ostatní členové rodiny dne 23. října 2015 podali žádost o mezinárodní ochranu. Tyto žádosti byly s konečnou platností zamítnuty rozhodnutími Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (oddělení Státní rady pro správní soudnictví, Nizozemsko, dále jen „Afdeling“) ze dne 29. ledna 2019. Později žalobkyně dne 28. června 2019 podaly následné žádosti o azyl. V tomto následném řízení tvrdí, že díky svému pobytu v Nizozemsku přijaly západní způsob života, a proto potřebují ochranu.

Hlavní argumenty účastníků původního řízení

- 3 Žalobkyně prohlásily, že se od svého příchodu do Nizozemska plně zapojily do života nizozemské společnosti. Navštěvovaly školu, navázaly přátelství s chlapci i dívkami a podnikaly s těmito vrstevníky společné aktivity. Žalobkyně tvrdí, že

období jejich pobytu v Nizozemsku je s ohledem na jejich věk a fázi života, ve které se nacházejí, obdobím, ve kterém utvářely svou identitu. V rámci tohoto vývoje se naučily samy rozhodovat o svém životě a učinily zkušenost, že jsou toho schopny. Vzhledem k tomu, že se díky jejich pobytu v Nizozemsku zásadní součástí jejich identity stala možnost samostatně rozhodovat o podstatných otázkách jejich existence, nemohou to již změnit, resp. každopádně není možné ani legitimní to od nich očekávat. Žalobkyně v této souvislosti uvádějí, že se díky způsobu, jakým v Nizozemsku vyrostly a vypsely, již nemohou přizpůsobit pravidlům života, která by se na ně vztahovala po jejich návratu do Afghánistánu.

- 4 Žalobkyně výslovně prohlásily, že jejich normy, hodnoty a identita a chování, které je jejich důsledkem, žádným způsobem nesouvisí s politickými nebo náboženskými postoji. Tvrdí nicméně, že pokud by se po návratu do Afghánistánu nemohly přizpůsobit normám a hodnotám, které tam převládají, Tálibán by si jejich identitu a jejich chování vyložil jako projevy náboženských postojů, které jsou v takovém rozporu s postoji, které jsou směrodatné, že by se z tohoto důvodu musely obávat o svůj život.
- 5 Žalobkyně utváření a vývoj své identity v Nizozemsku, jakož i to, jak se tato identita projevuje prostřednictvím jejich chování, označují jako „přijetí západního způsobu života“. Na základě tohoto přijetí západního způsobu života žalobkyně u nizozemských orgánů žádají o mezinárodní ochranu.
- 6 Žalobkyně mimoto argumentovaly tím, v důsledku doby, po kterou fakticky pobývaly v Nizozemsku, své nejistoty ohledně toho, zda jim bude povolen pobyt, a svých obav z možného návratu do Afghánistánu utrpěly vážnou újmu. Tento argument podpořily předložením „*Best Interests of the Child-assessment*“ provedeného znalcem (dále jen „posudek o BIC“) a obecným znaleckým posudkem, ve kterém je uvedeno, jakou újmu utrpí děti sžité s (nizozemskou) společností, pokud během dlouhodobého pobytu žijí v nejistotě nebo pokud se musí vrátit do země svého původu (dále jen „posudek o újmě“). Podle názoru žalobkyň lze z obou posudků dovodit, že za účelem zabránění vzniku další újmy je v jejich zájmu získat jistotu, že mohou zůstat v Nizozemsku. Žalobkyně mají za to, že jim je s ohledem na „nejvlastnější zájem dítěte“ třeba poskytnout ochranu, a to přinejmenším povolit pobyt z řádných důvodů.
- 7 Žalovaný má za to, že přijetí západního způsobu života může odůvodnit přiznání postavení uprchlíka pouze tehdy, pokud se zakládá na politických nebo náboženských důvodech. Ženy, které přijaly západní způsob života, nelze považovat za „určitou společenskou vrstvu“ ve smyslu kvalifikační směrnice. Mimoto je možné a legitimní od žalobkyň očekávat, že po svém návratu do Afghánistánu přizpůsobí své chování normám a hodnotám, které tam platí, v důsledku čehož jim nehrozí nebezpečí, že utrpí vážnou újmu, a nemusí jim být poskytnuta ochrana. V následném azylovém řízení, které je dotčeno v projednávané věci, se neposuzuje, zda je žalobkyním v důsledku nemožnosti přizpůsobit se normám a hodnotám, které platí v Afghánistánu, pobyt třeba povolit z řádných důvodů.

- 8 Žalovaný má dále za to, že nejvlastnější zájem dítěte byl při rozhodování zohledněn dostatečně a byl při něm zvážen a že posudek o BIC, který žalobkyně předložily až poté, co bylo rozhodnuto, a posudek o újmě nemají na rozhodnutí vliv.

Stručné shrnutí odůvodnění žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

- 9 Rechtbank (soud prvního stupně, Nizozemsko) je v tomto řízení konfrontován s řadou právních otázek, které podle jeho názoru vyžadují upřesnění výkladu unijního práva ze strany Soudního dvora.

Musí členský stát v případě přijetí západního způsobu života poskytnout ochranu a povolit pobyt?

- 10 Otázky, na které musí rechtbank (soud prvního stupně) odpovědět, se předně týkají otázky, zda přijetí západního způsobu života odůvodňuje příznání postavení uprchlíka nebo doplňkové ochrany. Pokud přijetí západního způsobu života nezakládá nárok na mezinárodní ochranu ve smyslu kvalifikační směrnice, vyvstává otázka, zda je přijetí západního způsobu života třeba považovat za součást soukromého života, který je hoděn ochrany, či zda je třeba mít za to, že se jedná o překážku bránící vyhoštění, resp. zda popřípadě musí mít za následek povolení pobytu z jiných, řádných důvodů. Pro cizího státního příslušníka je při povolování pobytu důležité, na jakém základě k němu dochází; zásada nenavrácení platí absolutně, zatímco při posuzování otázky, zda je třeba pobyt povolit, protože v Nizozemsku došlo k vybudování soukromého života nebo jsou dány jiné řádné důvody, se provádí zvážení zájmů. Při tomto zvážení zájmů hraje roli i prostor pro uvážení, který členské státy mají při provádění bezpečné přistěhovalecké politiky, a okolnost, zda k vybudování soukromého života došlo během oprávněného, nebo neoprávněného pobytu na území daného členského státu. Důležité pak může být i to, do jaké míry členský stát plní svou povinnost vyhostit cizí státní příslušníky, kteří neoprávněně pobývají na území členských států, kterou mu ukládá unijní právo. Pokud je ale třeba mít za to, že přijetí západního způsobu života je důvodem pronásledování, nezbyvá pro takové zvážení zájmů žádný prostor. Procesní postavení cizího státního příslušníka tedy závisí na otázce, v jaké fázi rozhodovacího procesu musí být posouzeny důvody pro udělení azylu uvedené žalobkyněmi a jak je třeba tyto důvody uvedené žalobkyněmi třeba posoudit. V této souvislosti je rovněž důležitá okolnost, že v rámci vnitrostátní právní praxe není v případě následných žádostí na rozdíl od toho, jak je tomu v prvním azylovém řízení, posuzováno, zda je třeba pobyt povolit z řádných důvodů, jako je soukromý život, který je hoděn ochrany.
- 11 Rechtbank (soud prvního stupně) je konfrontován s otázkou, jaké faktory jsou rozhodující pro to, aby bylo možno nezletilé cizí státní příslušnice, které ve fázi svého života, v níž se utváří jejich identita, po značnou dobu pobývaly v Nizozemsku a pocházejí ze země, ve které dívky a ženy nemají stejná práva jako chlapci a muži a ani jim není umožněno, aby samy činily zásadní rozhodnutí

týkající se jejich existence, definovat jako „společenskou vrstvu“ ve smyslu článku 10 kvalifikační směrnice. Afdeling v jednom dřívějším rozhodnutí uvedlo, že „ženy, které přijaly západní způsob života,“ netvoří určitou společenskou vrstvu, protože se v daném případě jedná o příliš velkou a příliš nesourodou skupinu. V tomto řízení se ovšem jedná nikoli o „ženy, které přijaly západní způsob života“, nýbrž o státní příslušnice třetího státu, které se v průběhu významného období fáze života, ve které si jednotlivci utvářejí svou vlastní identitu, fakticky nacházejí na území členského státu a plně se tam zapojují do života společnosti. Rechtbank (soud prvního stupně) se Soudního dvora táže, zda je nezbytné, aby se „příslušníci určité společenské vrstvy“ navzájem znali nebo aby se jako takoví navzájem uznávali a v důsledku toho sami sebe považovali za jednotlivce náležející k určité společenské vrstvě, jakož i zda a jak musí tyto okolnosti zkoumat a posuzovat orgán, který má vydat rozhodnutí. Tato otázka je rovněž relevantní pro posouzení toho, zda je splněna podmínka společné minulosti. Pokud státní příslušníci třetí země ve fázi života, ve které se utváří identita, fakticky pobývají v některém členském státě a vejíjí norem a hodnot tohoto členského státu ve známost v zemi původu může vést k pronásledování, nelze tento pobyt již odčinit. Znamená tato skutečnost již z toho důvodu, že každý, kdo má tuto minulost, náleží k jedné společenské vrstvě, ačkoli si toho není jakkoliv vědom, že se v této situaci nachází řada státních příslušníků dané třetí země?

- 12 V případě, že z odpovědi Soudního dvora na výše uvedené otázky vyplyne, že žalobkyně lze na základě toho, že přijaly západní způsob života, považovat za příslušnice určité společenské vrstvy, vyvstává otázka, jak je třeba vykládat část věty „*tato skupina má v dotyčné zemi odlišnou [identitu], protože ji okolní společnost vnímá jako odlišnou*“. Rechtbank (soud prvního stupně) z rozsudku Soudního dvora ze dne 4. října 2018, Ahmedbekova (C-652/16, EU:C:2018:801, bod 89), vyvozuje, že se v případě této podmínky „odlišné [identity]“ a podmínky, aby příslušníci dané skupiny sdíleli „vrozený charakteristický rys“ nebo „společnou minulost, kterou nelze změnit,“ nebo charakteristiku nebo přesvědčení, „které jsou natolik zásadní pro [identitu] nebo svědomí, že daná osoba nemá být nucena, aby se jí zřekla“, jedná o kumulativní podmínky, na základě jejichž splnění lze vycházet z existence „určité společenské vrstvy“. Rechtbank (soud prvního stupně) se v této souvislosti zejména táže, zda je třeba otázku, zda mají být žalobkyně považovány za příslušnice určité sociální vrstvy, posoudit z pohledu daného členského státu, nebo původce pronásledování. Článek 10 kvalifikační směrnice vyžaduje, aby bylo nejprve posouzeno, zda je naplněn některý důvod pronásledování, a teprve poté, zda je splněna podmínka připsování rysů charakteristických pro některý důvod pronásledování. Toto znění daného ustanovení předpokládá, že se nejprve provede posouzení z pohledu členského státu, přičemž žadatel v případě, že se nedospěje k závěru o existenci důvodu pronásledování, může následně hodnověrně prokázat, že mu nějaký subjekt připsuje rysy charakteristické pro některý důvod pronásledování. Faktorem, který v případě pronásledované skupiny „určitá společenská vrstva“ ztěžuje situaci, je okolnost, že jednotlivci, kteří náležejí k nějaké skupině, se právě z obavy z pronásledování nebudou vždy projevovat jako skupina. Mezi účastníky řízení je

nesporné, že vejítí norem a hodnot zastávaných žalobkyněmi ve známost nebo demonstrace jejich současného chování v Afghánistánu povede k pronásledování. Musí být již na základě tohoto skutkového stavu a těchto okolností přiznáno postavení uprchlíka, ačkoli zůstává otevřené, o který důvod pronásledování se jedná?

- 13 Rechtbank (soud prvního stupně) z rozsudků Soudního dvora ze dne 5. září 2012, Y a Z (C-71/11 a C-99/11, EU:C:2012:518, body 78 až 80), a ze dne 7. listopadu 2013, X a další [C-199/12 (až C-201/12), EU:C:2013:720, body 74 a 75], vyvozuje, že osoba, která žádá o mezinárodní ochranu, nemusí v případě, že je dán důvod pronásledování, změnit své chování, aby se vyhnula skutečnému pronásledování. Rechtbank (soud prvního stupně) se táže, zda je ovšem možné od dotčených osob očekávat, že v případě, že není dán žádný důvod pronásledování a postavení uprchlíka tudíž nelze přiznat z důvodu přijetí západního způsobu života, po návratu přizpůsobí své normy, hodnoty a chování, které je jejich důsledkem, normám, hodnotám a chování, které převládají v zemi původu, a zda pak ještě může existovat důvod pro přiznání doplňkové ochrany. Rechtbank (soud prvního stupně) žádá Soudní dvůr, aby objasnil, zda je legitimní od žalobkyň očekávat, že se pokusí vyhnout se pronásledování tím, že zatají normy a hodnoty, které zastávají, a budou se tedy chovat zdrženlivě, a zda jsou tyto požadavky vyšší, pokud se jedná o vyhnutí se pronásledování z důvodu připisovaných rysů. Z pohledu členského státu není naplněn žádný důvod pronásledování, pokud jednotlivce, kteří přijali západní způsob života, jako jsou žalobkyně, nelze považovat za společenskou vrstvu. Musí pak být žalobkyním navzdory tomu v důsledku připisovaných politických a náboženských postojů, které se odchylojí od převládající normy, přiznáno postavení uprchlíka? Nebo musí být článek 10 kvalifikační směrnice vykládán v tom smyslu, že jim nelze přiznat postavení uprchlíka, nýbrž popřípadě pouze doplňkovou ochranu?

Nejvlastnější zájem dítěte

- 14 Druhou zásadní otázkou, na kterou musí rechtbank (soud prvního stupně) odpovědět, je, jak je v azylových řízeních dotčených v této věci třeba zohlednit a zvážit nejvlastnější zájem dítěte. Soudní dvůr v bodě 4[5] svého rozsudku ze dne 14. ledna 2021, TQ (C-441/19, EU:C:2021:9, dále jen „rozsudek TQ“), uvedl, že čl. 24 odst. 2 Listiny stanoví, že při všech činnostech týkajících se dětí, ať už uskutečňovaných veřejnými orgány nebo soukromými institucemi, musí být prvořadým hlediskem nejvlastnější zájem dítěte. Tato povinnost znamená, že orgán, který má vydat rozhodnutí, musí tento nejvlastnější zájem dítěte rovněž zjistit, protože jinak by byl čl. 24 odst. 2 Listiny zbaven užitečného účinku. Skutkový stav a okolnosti, které uvedly žalobkyně, mimoto vyžadují posouzení otázky, zda újma, která na území členských států vznikla v důsledku běhu času, musí mít za následek přiznání ochrany. Žalobkyně závažnost a rozsah této újmy doložily multidiscipinárním odborným posudkem. Rechtbank (soud prvního stupně) musí v tomto rámci posoudit, zda a jak je tuto újmu, která nevyplývá z důvodů pro udělení azylu, nýbrž má v řízení zahájeném na základě žádosti o mezinárodní ochranu podpořit argumentaci nejvlastnějším zájmem dítěte, třeba

zohlednit a zvážit. Nejvlastnější zájem dítěte se v tomto řízení v první řadě týká újmy vzniklé v důsledku dlouhodobého faktického pobytu v Nizozemsku, a nikoli újmy vzniklé v důsledku zkušeností učiněných v zemi původu nebo událostí hrozících po návratu. V této souvislosti vyvstávají otázky, zda je třeba mít za to, že členský stát může zvážit nejvlastnější zájem dítěte, pokud orgán, který má vydat rozhodnutí, tento zájem nejprve nezjistí, a zda je nejvlastnějšímu zájmu dítěte při podání následné žádosti o mezinárodní ochranu třeba přikládat menší váhu nebo nepřikládat žádnou váhu v případě, že by mohl vést pouze k povolení pobytu z řádných důvodů. V této souvislosti rovněž vyvstává otázka, zda jsou západní normy a hodnoty, které si žalobkyně osvojily, součástí soukromého života, jak je chráněn a zaručen v článku 7 Listiny. Je v případě nepřiznání postavení uprchlíka a za účelem zamezení vzniku situace, která je popsána v čl. 15 písm. b) kvalifikační směrnice, legitimní očekávat, že žalobkyně zatají svou identitu vytvořenou v Nizozemsku? Nebo lze přijetí západního způsobu života považovat za součást soukromého života, který popřípadě může v návaznosti na zvážení zájmů vést k povolení pobytu z řádných důvodů?

15 Z rozsudku Soudního dvora ze dne 18. prosince 2014, M'Bodj (C-542/13, EU:C:2014:2452, dále jen „rozsudek M'Bodj“), vyplývá, že status doplňkové ochrany lze přiznat pouze v případě, že cizímu státnímu příslušníkovi skutečně hrozí nebezpečí, že utrpí vážnou újmu ve smyslu článku 15 kvalifikační směrnice. Podle článku 6 této směrnice musí být tato újma způsobena jedním z „původců“ vážné újmy, a to státem, stranami nebo organizacemi ovládajícími stát nebo nestátními původci, před kterými stát či tyto strany nemohou nebo nehodlají poskytnout ochranu. Újma, kterou utrpěly žalobkyně, nesouvisí s důvody pro udělení azylu. V projednávané věci lze namítnout, že stejně jako v situaci, na kterou se vztahoval rozsudek M'Bodj, neexistuje žádný původce, který tuto újmu způsobil a, pokud nedojde k povolení pobytu, bude i nadále působit. S ohledem na rozsudek TQ však musí v každém řízení a ve všech fázích řízení být prvořadým hlediskem nejvlastnější zájem dítěte. Pokud se závěry uvedené v rozsudku M'Bodj použijí i na skutkový stav a okolnosti projednávané věci, může nicméně nejvlastnější zájem dítěte, jak je patrné z předložených posudků, v tomto řízení mít pouze nepatrnou obsahovou náplň. Bylo by ovšem možné mít za to, že vinu za dobu trvání daných řízení a skutečnost, že po prvním řízení nedošlo k vyhoštění daných cizích státních příslušnic, musí zčásti nést daný členský stát. S ohledem na právě uvedené *rechtbank* (soud prvního stupně) žádá Soudní dvůr, aby objasnil, jak je třeba v této situaci vykládat rozsudky M'Bodj a TQ a jaký je jejich vzájemný vztah.

16 V řízeních dotčených v projednávané věci se jedná o následné žádosti o azyl. Na základě přijetí *Vreemdelingenwet 2000* (zákon o cizincích z roku 2000) bylo ve vnitrostátní právní praxi rozhodnuto o striktním vzájemném oddělení azylových řízení a řízení o řádném povolení k pobytu. Pojem „striktní oddělení“ („*waterscheiding*“) znamená, že v azylovém řízení se nezohledňují žádná hlediska relevantní pro řádné povolení k pobytu a v řádném řízení se naopak neposuzují žádné důvody pro udělení azylu. Tato okolnost mj. vede k tomu, že u následných žádostí nedochází z úřední povinnosti k posouzení, zda je třeba pobyt povolit z

řádných důvodů. V důsledku toho nelze v případě, že v těchto řízeních nebude přiznána ochrana z důvodu přijetí západního způsobu života, znaleckým posudkům, a tudíž nejvlastnějšímu zájmu dítěte s ohledem na vnitrostátní právní praxi přikládat téměř žádnou váhu. Soudní dvůr ovšem ve své rozsudku TQ výslovně rozhodl, že při všech činnostech týkajících se dětí musí být prvořadým hlediskem nejvlastnější zájem dítěte a že čl. 24 odst. 1 Listiny ve spojení s čl. 51 odst. 1 Listiny potvrzuje základní povahu práv dítěte. Soudní dvůr rovněž ve svém rozsudku ze dne 10. června 2021, LH (C-921/19, EU:C:2021:478, dále jen „rozsudek LH“) mj. uvedl, že takové rozlišování mezi prvními a následnými žádostmi o mezinárodní ochranu, pokud jde o zkoumání dokumentů a plnění povinnosti součinnosti, je v rozporu s unijním právem. Rechtbank (soud prvního stupně) se Soudního dvora v podstatě táže, zda je s ohledem na rozsudek TQ třeba v rámci posouzení přípustnosti rozlišování mezi prvními a následnými řízeními, jejichž předmětem je žádost o mezinárodní ochranu, a tedy povolení pobytu, obdobně použít závěry plynoucí z rozsudku LH.

Acte clair/acte éclairé

- 17 Není zřejmé, zda se, pokud jde o otázky rechtbank (soud prvního stupně), jedná o „*acte clair*“, jelikož článek 10 kvalifikační směrnice neobjasňuje vymezení a dosah pojmů „společná minulost“ a „zásadní charakteristiky identity“ a čl. 24 odst. 2 Listiny výslovně nestanoví, že orgán, který má vydat rozhodnutí, musí v každém řízení (nechat) přesně zjistit nejvlastnější zájem dítěte ani jak je ho třeba následně zvážit. Z unijního práva ani neplyne, zda je nizozemská právní praxe spočívající ve striktním oddělení azylových řízení a řízení o řádném povolení k pobytu slučitelná s unijním právem. Dotyčná ustanovení mimoto nejsou formulována natolik jasně, že o výkladu a oblasti působnosti těchto ustanovení nemohou být žádné pochybnosti. Vystává totiž otázka, zda je vnitrostátní právní praxe, pokud jde o právní otázky, které formuloval rechtbank (soud prvního stupně), v souladu s kvalifikační směrnicí a Listinou. Mimoto se ohledně daných otázek nejedná o „*acte éclairé*“, jelikož Soudní dvůr na tyto otázky dosud neposkytl jednoznačnou odpověď a nelze je zodpovědět ani na základě ustálené judikatury Soudního dvora týkající se obdobných případů.

Závěry

- 18 Rechtbank (soud prvního stupně) považuje předložení žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce za nezbytné pro vydání svého rozhodnutí ve věci v původním řízení, a proto Soudnímu dvoru pokládá otázky, které jsou formulovány výše. Mimoto je zodpovězení těchto otázek relevantní pro řadu nezletilých, kteří se nacházejí v obdobné situaci. Rechtbank (soud prvního stupně) žádá Soudní dvůr, aby dané otázky projednal ve zrychleném řízení (PPA), aby se ztratilo co nejméně času a co nejvíce se zamezilo dalšímu ohrožení vývoje žalobkyň.